T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2014 / 621
KARAR NO : 2014 / 728
KARAR TR : 14.07.2014

ÖZET: Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü ile Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı arasında düzenlenen protokoller çerçevesinde muhtaç aileler için yapılan konutların dağıtımı görevi kendisine verilen Sakarya Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Mütevelli Heyeti'nin sosyal konutların kura çekimine katılmaya hak kazananların tespitine ilişkin Mütevelli Heyeti kararı ile devamındaki kura işleminin iptali istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : E.B.
Davalı : Sakarya Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Başkanlığı

O L A Y : Davacı dava dilekçesinde özetle; deprem mağduru olduğunu; 17 Ağustos 1999 depreminden sonra prefabrikte ikamet ettiğini; % 74 oranında özürlü olduğunun Sakarya Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nin 16.05.2013 gün ve 1122 sayılı sağlık raporu ile belirlendiğini; Toplu Konut İdaresi ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü işbirliğiyle Adapazarı/Sakarya Korucuk Mahallesi'nde 402 konut yapıldığını; ilgili yasal düzenlemelere göre hak sahibi olması gerekirken kura listesine alınmadığını; Sakarya Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Başkanlığı'nın konutların dağıtımı için 13 Ağustos 2013 tarihinde yaptığı kuranın usul ve yasaya aykırı olduğunu belirterek; konut alma kurası, konut belirleme kurası, engelli kurası ile konut çekilişinin iptali istemiyle idari yargıda dava açmıştır.

Davalı Vakıf temsilcisi cevap dilekçesinde özetle; dava konusu iş ve işlemlerin Sakarya Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı tarafından yürütüldüğünü; vakfın özel hukuk tüzel kişisi olması nedeniyle davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiği gerekçesiyle görev itirazında bulunmuştur.

SAKARYA 2. İDARE MAHKEMESİ : 19.12.2013 gün ve E.2013/1027 sayılı kararında "….3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunun 7.maddesinde; Bu Kanunun amacına uygun faaliyet ve çalışmalar yapmak ve ihtiyaç sahibi vatandaşlara nakdî ve aynî yardımda bulunmak üzere her il ve ilçede sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıfları kurulur.

Mülkî idare amirleri vakfın tabii başkanı olup, illerde belediye başkanı, defterdar, il millî eğitim müdürü, il sağlık müdürü, il tarım müdürü, il sosyal hizmetler ve çocuk esirgeme kurumu müdürü ve il müftüsü; ilçelerde belediye başkanı, mal müdürü, ilçe millî eğitim müdürü, Sağlık Bakanlığının ilçe üst görevlisi, varsa ilçe tarım müdürü ve ilçe müftüsü vakfın mütevelli heyetini oluşturur. Ayrıca her faaliyet dönemi için, il dahilindeki köy ve mahalle muhtarlarının valinin çağrısı üzerine yapacağı toplantıya katılanların salt çoğunluğuyla kendi aralarından seçecekleri birer muhtar üye ile ilde kurulan ve bu Kanunda belirtilen amaçlara yönelik faaliyette bulunan sivil toplum kuruluşlarının yöneticilerinin kendi aralarından seçecekleri iki temsilci ve hayırsever vatandaşlar arasından il genel meclisinin seçeceği iki kişi; ilçe dahilindeki köy ve mahalle muhtarlarının kaymakamın çağrısı üzerine yapacağı toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile kendi aralarından seçecekleri birer üye ile ilçede kurulu ve bu Kanunda belirtilen amaçlara yönelik faaliyette bulunan sivil toplum kuruluşlarının yöneticilerinin kendi aralarından seçecekleri bir temsilci ve hayırsever vatandaşlar arasından il genel meclisinin seçeceği iki kişi mütevelli heyetinde görev alırlar. İl veya ilçede bu Kanunda belirtilen amaçlara yönelik faaliyette bulunan sivil toplum

kuruluşu olmaması halinde, hayırsever vatandaşlar arasından Il genel meclisinin seçeceği üçüncü bir kişi daha mütevelli heyetinde görev yapar.

Vakıf senetleri mahallin en büyük mülki idare amiri tarafından Medeni Kanundaki hükümlere göre tescil ettirilir." kuralına yer verilmiştir.

Öte yandan; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunun 2.maddesinde; "idari dava türleri, idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı acılan iptal davaları; idari işlem ve eylemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları; kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi ipin yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı açılan davalar olarak sayılmış; idari yargının idari eylem, ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimini yapmakla görevli olduğu kurala bağlanmıştır.

İdari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri ipin menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davalarının; idari dava türlerinden biri olduğu idare hukukunun bilinen ilkelerindendir.

İdare, idare hukuku alanında kamu gücüne dayalı olarak re-sen ve tek yanlı irade açıklaması sonucu tesis etmiş olduğu işlemlere, hukuk alanında yeni durumlar oluşturmasıyla idari işlem kimliği kazandırmakta ve kural olarak bu işlemler özel yasal düzenlemeler dışında, idari yargı denetimine tabi bulunmaktadır.

Bu haliyle, yukarıya alıntılanan mevzuat hükmüne göre, davalı Sakarya Sosyal Yardımlaşma Ve Dayanışma Vakfı'nın mütevelli heyetinin kamu tüzel kişiliği temsilcilerinden oluştuğu ve tüzel kişiliğe haiz olduğu açık olup, dava konusu işlemin kamu gücüne dayanarak, tek yanlı biçimde ve re'sen gerçekleştirilen bir idari işlem niteliğinde olması nedeniyle söz konusu işleme karşı açılan davanın idare hukuku esaslarına göre idari yargının görev alanına girdiği sonucuna varılmıştır.

Bu duruma göre, konusu ve niteliği yukarıda belirtilen işbu dava, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinin (a) bendinde belirtilen iptal davası niteliğinde olduğundan, davalı idarenin bakılan davanın adli yargıda çözümlenmesi gerektiğini ileri sürerek yaptığı görev itirazı yerinde görülmemiştir…" denilerek davalı idarenin görev itirazının reddine karar vermiştir.

Davalı idarenin, idari yargı yararına olumlu görev uyuşmazlığı çıkartılması yolunda süresi içinde verdiği dilekçesi üzerine, dava dosyasının onaylı bir örneği Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderilmiştir.

YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCISI: "…Davanın konusunun, davalı Sakarya Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı'nda TOKI tarafından dağıtım görevi kendisine verilen sosyal konutların kura çekimine katılmaya hak kazananların tespitine ilişkin mütevelli heyeti kararı ile devamındaki kura işleminin iptali amacını taşıdığı anlaşılmaktadır.

29.5.1986 tarih ve 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu ile muhtaç durumda bulunanlara yardım etmek, sosyal adaleti pekiştirici tedbirler alarak gelir dağılımının adilane bir şekilde tevzi edilmesini sağlamak, sosyal dayanışma ve yardımlaşmayı teşvik etmek amacıyla Başbakanlığa bağlı ve T.C. Merkez Bankası nezdinde Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu kurulmuş olup, Yasanın 7. maddesi Vakıf başlığı altında, "Mülki idare amirleri vakfın tabii başkanı olup, illerde belediye başkanı, defterdar, il milli eğitim müdürü, il sağlık müdürü, il tarım müdürü, il sosyal hizmetler ve çocuk esirgeme kurumu müdürü ve il müftüsü; ilçelerde belediye başkanı, mal müdürü, ilçe milli eğitim müdürü, Sağlık Bakanlığının ilçe üst görevlisi, varsa ilçe tarım müdürü ve ilçe müftüsü vakfın mütevelli heyetini oluşturur. Ayrıca her faaliyet dönemi için, il dahilindeki köy ve mahalle muhtarlarının valinin çağrısı üzerine yapacağı toplantıya katılanların salt çoğunluğuyla kendi aralarından seçecekleri birer muhtar üye ile ilde kurulan ve bu Kanunda belirtilen amaçlara yönelik faaliyette bulunan sivil toplum kuruluşlarının yöneticilerinin kendi aralarından seçecekleri iki temsilci ve hayırsever vatandaşlar arasından il genel meclisinin seçeceği iki kişi; ilçe dahilindeki köy ve mahalle muhtarlarının kaymakamın çağrısı üzerine yapacağı toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile kendi aralarından seçecekleri birer üye ile ilçede kurulu ve bu Kanunda belirtilen amaçlara yönelik faaliyette bulunan sivil toplum kuruluşlarının yöneticilerinin kendi aralarından seçecekleri bir temsilci ve hayırsever vatandaşlar arasından il genel meclisinin seçeceği iki kişi mütevelli heyetinde görev alırlar. Il veya ilçede bu Kanunda belirtilen amaçlara yönelik faaliyette bulunan sivil toplum kuruluşu olmaması halinde, hayırsever vatandaşlar arasından il genel meclisinin seçeceği üçüncü bir kişi daha mütevelli heyetinde görev yapar. /Vakıf senetleri mahallin en büyük mülki idare amiri tarafından Medeni Kanundaki hükümlere göre tescil ettirilir" hükümleri ile,

Fonun amaçlarını gerçekleştirmek için Medeni Kanun hükümlerine tabi olarak 3294 sayılı Yasaya göre Vakıf şeklinde teşkilatlanacağı kuralına yer verilmiştir.

Yasa ile ortaya konan amaçların gerçekleştirilmesi görevinin Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu Kurulu'na verildiği, Vakfın amaçları doğrultusunda Medeni Kanun hükümlerine göre kurulup, tescili sağlanarak, 3294 sayılı Yasada hüküm olmayan durumlarda, Medeni Kanun ve 5737 sayılı Vakıflar Kanununa tabi olacağı tartışmasızdır. 5737 sayılı Vakıflar Yasasının 4. Maddesine göre özel hukuk tüzel kişiliğine sahip vakıfların icra organı olarak görev yapan mütevelli heyetlerinin kararlarından etkilenen tarafların açacakları davalarında, Medeni Kanun hükümlerine göre, adli yargı yerinde görülmesi gerektiği…" gerekçesiyle 2247 sayılı kanunun 10 ve 13 maddeleri gereğince olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına, dosyanın gereği için Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığına gönderilmesine karar vermiştir.

Başkanlıkça, 2247 sayılı Yasa'nın 13. maddesine göre Danıştay Başsavcısı'ndan yazılı düşüncesi istenilmiştir.

DANIŞTAY BAŞSAVCISI: "…2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 2. maddesinin 1. fıkrasında; İdari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları idari dava türleri olarak belirtilmiştir.

Kamu kurum ve kuruluşlarının kendilerine ilgili mevzuatla verilen görevi yaparken, kamu kudretini kullanmak suretiyle tek yanlı olarak tesis ettikleri icrai işlemler veya eylemlerden doğan uyuşmazlıkların idari yargı merciince çözümlenmesi gerekmektedir.

3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanununun 7. maddesinde "Bu Kanunun amacına uygun faaliyet ve çalışmalar yapmak ve ihtiyaç sahibi vatandaşlara nakdî ve aynî yardımda bulunmak üzere her il ve ilçede sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıfları kurulur.

Mülkî idare amirleri vakfın tabii başkanı olup, illerde belediye başkanı, defterdar, il millî eğitim müdürü, il sağlık müdürü, il tarım müdürü, il sosyal hizmetler ve çocuk esirgeme kurumu müdürü ve il müftüsü; ilçelerde belediye başkanı, mal müdürü, ilçe millî eğitim müdürü, Sağlık Bakanlığının ilçe üst görevlisi, varsa ilçe tarım müdürü ve ilçe müftüsü vakfın mütevelli heyetini oluşturur. Ayrıca her faaliyet dönemi için, il dahilindeki köy ve mahalle muhtarlarının valinin çağrısı üzerine yapacağı toplantıya katılanların salt çoğunluğuyla kendi aralarından seçecekleri birer muhtar üye ile ilde kurulan ve bu Kanunda belirtilen amaçlara yönelik faaliyette bulunan sivil toplum kuruluşlarının yöneticilerinin kendi aralarından seçecekleri iki temsilci ve hayırsever vatandaşlar arasından il genel meclisinin seçeceği iki kişi; ilçe dahilindeki köy ve mahalle muhtarlarının kaymakamın çağrısı üzerine yapacağı toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile kendi aralarından seçecekleri birer üye ile ilçede kurulu ve bu Kanunda belirtilen amaçlara yönelik faaliyette bulunan sivil toplum kuruluşlarının yöneticilerinin kendi aralarından seçecekleri bir temsilci ve hayırsever vatandaşlar arasından il genel meclisinin seçeceği iki kişi mütevelli heyetinde görev alırlar. Il veya ilçede bu Kanunda belirtilen amaçlara yönelik faaliyette bulunan sivil toplum kuruluşu olmaması halinde, hayırsever vatandaşlar arasından il genel meclisinin seçeceği üçüncü bir kişi daha mütevelli heyetinde görev yapar.

Vakıf senetleri mahallin en büyük mülki idare amiri tarafından Medeni Kanundaki hükümlere göre tescil ettirilir." hükmü yer almıştır.

Anılan Yasa hükmü uyarınca Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarının tüzel kişiliğe sahip olarak kamu tüzel kişileri temsilcilerinden oluşan bir mütevelli heyetinin bulunduğu açıktır. Öte yandan, dava konusu işlem, kamu hizmetinin yerine getirilmesi için kamu gücü kullanılarak oluşturduğu tek yanlı işlem niteliğinde olduğundan, buna ilişkin uyuşmazlığın da idare mahkemesince çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır…" şeklindeki gerekçe ile, 2247 sayılı Yasanın 13. maddesi uyarınca Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının olumlu görev uyuşmazlığı çıkarma isteminin reddi ile uyuşmazlığın görüm ve çözümünün idari yargının olduğuna karar verilmesi gerektiği şeklinde düşünce bildirmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Eyüp Sabri BAYDAR, Ali ÇOLAK, Nurdane TOPUZ, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Ayhan AKARSU ve Mehmet AKBULUT'un katılımlarıyla yapılan 14.07.2014 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Başvuru yazısı ve dava dosyası örneği üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalı idarenin anılan Yasanın 10/2 maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nca, 10.maddede öngörülen biçimde,

olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Filiz BUDAK'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN'ın davada adli yargının, Danıştay Savcısı Mehmet Ali GÜMÜŞ'ün ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü ile Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı arasında imzalan protokoller sonucu Adapazarı/Sakarya Korucuk Mahallesi'nde yapılan konutların, Sakarya Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı tarafından yapılan kura ve dağıtım işlemlerinin usul ve yasalara aykırı olduğu iddiası ile iptaline ilişkindir.

Dosya kapsamında yapılan incelemede; Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü ile T.C. Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (TOKİ) arasında 15.04.2009 tarihinde imzalanan Protokol ile muhtaç aileler için, uygulamaya konulan "Sosyal Konut Projesi" kapsamındaki çalışmalar 23.01.2012 tarihinde Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile TOKİ arasında imzalanan "Konut Yapım EK Protokolü" ile devam edilmiş ve Sakarya ili Korucuk Mahallesinde toplam 402 Sosyal Konut yaptırılmış ve konutlarla ilgili hak sahiplerinin belirlenmesi işi Sakarya Valiliği Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfına verilmiştir. Adapazarı Dernekkırı ve Erenler Alancuma Mahallelerinde halen prefabrik konutlarda oturan vatandaşlara öncelikle tahsisinin, söz konusu vatandaşların 3294 sayılı yasa kapsamında yer almaları şartıyla Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fon Kurulu'nun 07.05.2012/3 sayılı kararı ile uygun görüldüğünden, yapılan incelemeler sonucunda prefabrik konutlarda ikamet eden 186 kişi, Sakarya Valiliği Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı'nın 26.12.2012 tarih ve 13 sayılı Mütevelli Heyeti kararı ile hak sahibi yapılmıştır. Geriye kalan 216 Sosyal Konut için (18 adet bodrum dahil) ilana çıkılmış 5806 kişi müracaat etmiş, bunlardan 3294 sayılı yasa kapsamında bulunan ve Konut Başvuru Şartlarını taşıyan 1544 kişinin, Sakarya Valiliği Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı'nın 30.05.2013 tarih ve 05 sayılı Mütevelli Heyet Kararı ile kuraya katılmasına karar verilmiştir. Davacının ise, başvuru şartlarını taşımadığı anlaşıldığından, kuraya dahil edilmediği, bu nedenle davacının davalı idare mütevelli heyetinin kuraya dair işleminin iptalini idari yargı yerinden talep ettiği anlaşılmaktadır.

29/05/1986 gün ve 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu'nun 1. maddesinde (Değişik madde: 16/06/1989 - 3582/1 md.), "Bu Kanunun amacı; fakru zaruret içinde ve muhtaç durumda bulunan vatandaşlar ile gerektiğinde her ne suretle olursa olsun Türkiye'ye kabul edilmiş veya gelmiş olan kişilere yardım etmek, sosyal adaleti pekiştirici tedbirler alarak gelir dağılımının adilane bir şekilde tevzi edilmesini sağlamak, sosyal yardımlaşma ve dayanışmayı teşvik etmektir" şeklindeki düzenleme ile kanunun amacı düzenlenmiştir.

29/05/1986 gün ve 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu'nun 3. maddesinde, "Bu Kanunda öngörülen hizmetlerin gerçekleştirilmesi için Başbakanlığa bağlı ve T.C. Merkez Bankası nezdinde Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu kurulmuştur" denilmek sureti ile Sosyal Dayanışma ve Yardımlaşma Fonu'nun amacı belirtilmiştir.

1/12/2004 gün ve 5263 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun'un (mülga) 1. maddesinde, bu Kanunun amacının, 29.5.1986 tarihli ve 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanununun uygulanmasını sağlamak üzere Başbakanlığa bağlı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğünün kurulması, teşkilâtı, görev ve yetkilerine ilişkin usul ve esasları düzenlemek olduğu ifade edilmiş, 2. maddesinde, bu Kanunda geçen vakfın, il ve ilçe sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarını ifade ettiği belirtilmiş, 5. maddesinde, vakıflarda çalıştırılacak personelin nitelikleri ile özlük hakları ve diğer hususlarla ilgili belirlenecek kriterleri görüşmek ve karara bağlamak" fon Kurulunun görevleri arasında sayılmıştır.

5263 sayılı Kanun, 08/06/2011 tarih ve 633 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 35. maddesi ile yürürlükten kaldırılmış, aynı kanun hükmünde kararnamenin 11. Maddesinde yer alan "3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanununun amaçlarını gerçekleştirmek ve uygulanmasını sağlamak için gerekli idari ve mali tedbirleri almak." şeklindeki düzenleme ile Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü'nün, Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü adı altında yeniden yapılandırıldığı tespit edilmiştir.

08.06.2011 tarih ve 633 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin "Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu Kurulu" başlıklı34. maddesinde; "Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu Kurulu, Bakanın başkanlığında Başbakanlık Müsteşarı, Müsteşar, İçişleri, Maliye ve Sağlık bakanlıklarının müsteşarları ile Sosyal Yardımlar Genel Müdürü ve Vakıflar Genel Müdüründen oluşur." denilmek sureti ile Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Teşvik Fonu'nun yapısı Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü'ne paralel şekilde yeniden düzenlenmiş, aynı maddenin 3. Fıkrasının c bendinde "İl ve ilçe sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarında çalıştırılacak personelin nitelikleri ile özlük hakları ve diğer hususlarla ilgili belirlenecek kriterleri görüşmek ve karara bağlamak" fonun görevleri arasında sayılmıştır.

08.06.2011 tarih ve 633 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin "Teşkilatlanma Süreci" başlıklı Geçici 1. Maddesinde; "Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu, Kadının Statüsü, Aile ve Sosyal Araştırmalar, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlükleri, Özürlüler İdaresi Başkanlığı ile Sosyal Güvenlik Kurumu Primsiz Ödemeler Genel Müdürlüğü bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihte kapatılmıştır. Bu Kanun Hükmünde Kararname ile kurulan Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı 31/12/2011 tarihine kadar teşkilatlanmasını tamamlar. Bakanlığın teşkilatlanması tamamlanıncaya kadar; Bakanlık görevlerinin, bu Kanun Hükmünde Kararnameyle kapatılan Başkanlık ve genel müdürlüklerin ilgili birimleri ve mevcut personeli tarafından ilgili mevzuatına göre yürütülmesine devam edilir." şeklindeki düzenleme ile Bakanlığın teşkilat yapısı tamamlanıncaya kadar başkanlık ve genel müdürlüklerin mevcut mevzuat hükümleri çerçevesinde yürütülmesine devam edileceği belirtilmiştir.

Dava konusu olayda; davalı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı tarafından davacının başvuru şartlarını taşımadığı anlaşıldığından, kuraya dahil edilmediği, bu nedenle davacının davalı idare mütevelli heyetinin kuraya dair işleminin iptaline karar verilmesini istemektedir. İptali istenen işlemin yapıldığı tarih itibari ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı teşkilatlanmasını tamamlamış olduğundan dava konusu olayda 633. Sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümleri gereğince davalı vakfın Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü'ne bağlı olarak işlem tesis ettiğinin kabulü ile olaya 633 sayılı yasa çerçevesinde çözüm getirtilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Bu kapsamda 29/05/1986 gün ve 3294 Sayılı Kanun'un 7. Maddesi incelendiğinde(Değişik fıkra: 01/12/2004-5263 S.K./19.mad); "Bu Kanunun amacına uygun faaliyet ve çalışmalar yapmak ve ihtiyaç sahibi vatandaşlara nakdî ve aynî yardımda bulunmak üzere her il ve ilçede sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıfları kurulur.

(Değişik fıkra: 16/06/1989 - 3582/3 md.; Değişik fıkra: 01/12/2004-5263 S.K./19.mad)Mülkî idare amirleri vakfın tabii başkanı olup, illerde belediye başkanı, defterdar, il millî eğitim müdürü, il sağlık müdürü, il tarım müdürü, il sosyal hizmetler ve çocuk esirgeme kurumu müdürü ve il müftüsü; ilçelerde belediye başkanı, mal müdürü, ilçe millî eğitim müdürü, Sağlık Bakanlığının ilçe üst görevlisi, varsa ilçe tarım müdürü ve ilçe müftüsü vakfın mütevelli heyetini oluşturur. Ayrıca her faaliyet dönemi için, il dahilindeki köy ve mahalle muhtarlarının valinin çağrısı üzerine yapacağı toplantıya katılanların salt çoğunluğuyla kendi aralarından seçecekleri birer muhtar üye ile ilde kurulan ve bu Kanunda belirtilen amaçlara yönelik faaliyette bulunan sivil toplum kuruluşlarının yöneticilerinin kendi aralarından seçecekleri iki temsilci ve hayırsever vatandaşlar arasından il genel meclisinin seçeceği iki kişi; ilçe dahilindeki köy ve mahalle muhtarlarının kaymakamın çağrısı üzerine yapacağı toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile kendi aralarından seçecekleri birer üye ile ilçede kurulu ve bu Kanunda belirtilen amaçlara yönelik faaliyette bulunan sivil toplum kuruluşlarının yöneticilerinin kendi aralarından seçecekleri bir temsilci ve hayırsever vatandaşlar arasından il genel meclisinin seçeceği iki kişi mütevelli heyetinde görev alırlar. İl veya ilçede bu Kanunda belirtilen amaçlara yönelik faaliyette bulunan sivil toplum kuruluşu olmaması halinde, hayırsever vatandaşlar arasından il genel meclisinin seçeceği üçüncü bir kişi daha mütevelli heyetinde görev yapar.

Vakıf senetleri mahallin en büyük mülki idare amiri tarafından Medeni Kanundaki hükümlere göre tescil ettirilir. (Mülga fıkra: 01/12/2004-5263 S.K./19.mad)" şeklindeki düzenleme ile Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü'nün il ve ilçedeki faaliyetlerini, her ilde vali ve her ilçede ise kaymakam başkanlığında oluşturulmuş Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları aracılığıyla yürüttüğü belirtilmiştir. Yine Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü web sitesinde "SYDV'lerin (Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları) Yapısı" başlıklı bölümde "Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları ile Genel Müdürlük arasında hiyerarşi olmayıp, Vakıflar Özel Hukuk Tüzel Kişiliği şeklinde örgütlenmişlerdir." denilmek sureti ile vakıfların işlemlerinde özel hukuk hükümlerine tabi olduğu hususuna açıklık getirtildiği görülmektedir.

Tüm bu yasal mevzuat çerçevesinde yapılan değerlendirme neticesinde; 3294 sayılı Yasa ile, bir hizmet alanı kurularak yürütülmesi görevi Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu Kurulu'na verildiği, daha sonra 5263 sayılı Yasa ile 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanununun uygulanmasını sağlamak üzere Başbakanlığa bağlı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü'nün kurulduğu; ancak, 633 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile bu genel müdürlüğün, Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü olarak yeniden düzenlendiği ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'na bağlandığı; 31.12.2011 tarihi itibari ile de Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü ve bağlı teşkilatın Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'na bağlı olarak faaliyet göstereceği anlaşılmıştır.

Dava konusu olayda sosyal konutlara ilişkin hak sahipliği kararı veren davalı vakfın 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu hükümlerine dayanılarak kurulan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı niteliğinde olduğu ve iptali istenen işlemin mütevelli heyeti kararı niteliğinde olduğu anlaşılmıştır.

3294 sayılı Kanun'a göre faaliyet gösterecek vakıfların mütevelli heyetleri (çoğunlukla) belli kamu görevlilerinden oluşmasına rağmen, gerek 3294 sayılı Yasa'da, gerek 5263 sayılı Yasa ve gerekse 5263 sayılı Yasa'yı yürürlükten kaldıran 633 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'de söz konusu vakıfların kamu tüzel kişiliği şeklinde kurulduğuna işaret eden özel bir düzenlemeye yer verilmeyip, söz konusu vakıfların Medeni Kanun hükümlerine tabi olarak kurulup faaliyette bulunmalarının öngörülmüştür.

Olayda, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü ile Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı arasında düzenlenen protokoller çerçevesinde muhtaç aileler için yapılan konutların dağıtımı görevi kendisine verilen davalı Sakarya Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Mütevelli Heyetinin, sosyal konutların kura çekimine katılmaya hak kazananların tesbitine ilişkin mütevelli heyeti kararı ile devamındaki kura işleminin hukuka aykırı olduğu iddiası ile iptali istemi ile dava açıldığı anlaşılmıştır.

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfının Mütevelli heyetini teşkil eden kişilerin büyük çoğunluğunun yasa koyucu tarafından belli kamu görevlileri olarak saptanmış olmasının, Medeni Kanun (ve kimi yönlerden Vakıflar Kanunu) hükümlerine göre tescil edilen ve faaliyetleri bakımından özel hukuk hükümlerine tabi olan bu vakıfları kamu tüzel kişisi haline getirmeyeceği açık olup; bu belirlemenin doğal sonucu olarak anılan vakıfların mütevelli heyetlerince alınan kararların da birer idari işlem kabul edilebilmesine imkan yoktur.

Bu durumda; sosyal konutların dağıtımına ilişkin tespit edilen listelere ilişkin işlemlerin, 3294 sayılı yasanın 7. Maddesi kapsamında vakıf mütevelli heyeti kararı ile yapıldığı, 3294 sayılı yasa gereğince söz konusu vakıfların Medeni Kanun hükümlerine tabi olarak kurulup faaliyette bulunmalarının öngörülmüş olması nedeni ile dava konusu işlemin kamu gücü kullanılmak suretiyle tesis edildiğinin kabulü mümkün bulunmadığı sonucuna varılmakla; davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu anlaşılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın başvurusunun kabulü ile, Sakarya 2. İdare Mahkemesi'nin 19.12.2013 gün ve E:2013/1027 sayılı görev itirazının reddine ilişkin kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın BAŞVURUSUNUN KABULÜ İLE, Sakarya 2. İdare Mahkemesi'nin 19.12.2013 gün ve E:2013/1027 sayılı GÖREV İTİRAZININ REDDİNE İLİŞKİN KARARININ KALDIRILMASINA, 14.07.2014 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar	Eyüp Sabri	Ali	Nurdane
ÖZGÜLDÜR	BAYDAR	ÇOLAK	TOPUZ

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali	Ayhan	Mehmet
ÖĞÜŞ	AKARSU	AKBULUT